

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 639)

Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında 13.1.1994 Tarih ve 3962 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülme Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/667, 1/649)

Türkiye Cumhurbaşkanlığı
Kan. Kar. 39-18/A-1-94-32

22.1.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.1.1994 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4552-20841 sayılı yazınız.

İlgideki yazınıza ekli olarak gönderilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 13.1.1994 tarihinde kabul edilen 3962 sayılı "Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun" incelendi.

1. Kabul edilen bu Kanunla;

a) Başlangıçtan beri hâkimlik ve savcılık mesleğini tercih edenler aleyhine, başka mesleklerden bilahare hâkimlik ve savcılık mesleğine girenler lehine düzenlemelere gidilmiştir.

Bu cümleden olarak, geçici dokuzuncu maddenin (a) ve (b) fıkralarıyla 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici birinci maddesi hükümlerine göre Danıştay tetkik hâkimliği ve savcılığı dışındaki görevlerden bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri başkan ve üyeliklerine ilk defa atanarlardan dördüncü derecenin kademelerinde bulunanların sekiz yılda; beş ve daha alt derecenin kademelerinde bulunanların on yılda, birinci sınıf incelemesine tabi tutulmaları, hüküm altına alınmıştır.

b) Geçici 9 uncu maddenin (c) fıkrası ile yeni bir ayrıma gidilerek, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun yürürlüğe girdiği 26.2.1983 tarihinden önce mesleğe girenlere, meslekte geçirdikleri on yılın dolduğu ve ikinci dereceye yükseldikleri tarih itibarıyla birinci sınıfa ayrılma imkânı tanınmıştır.

c) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 32 nci maddesinde (Birinci Sınıfa Ayrılma Koşulları) düzenlenmiştir.

Bunlar :

1. Birinci dereceye yükselmek,
2. Hâkimlik ve Savcılık mesleğinde 12 yılını doldurmak,
3. Bilimsel güç ve yeteneği ile hizmet ve meslekteki başarısına göre emsali arasında te-mayüz etmiş olmak,

4. Yer değiştirme cezası almamış olmak,
5. Kınama, kademe ilerlemesinin durdurulması veya derece yükselmesinin durdurulması cezalarını aynı neviden olmasa bile birden fazla almamış olmak,
6. Mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmaktadır.

d) Başlangıçta hâkimlik ve savcılık mesleğini tercih edenler, sekizinci derecenin birinci kademesinden göreve başlayarak, birinci dereceye yükselinceye kadar, her derece yükselmesi ve kademe ilerlemesi için, karar verip Yargıtay ve Danıştay incelemesine tabi tutulan dosyalar için not alacak, ayrıca denetim organlarından müspet sicil alıp almadıkları Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca incelenecek, bunun sonucu bir üst dereceye terfileri ve birinci sınıfa ayrılmaları belirlenecektir.

e) Anayasa Mahkemesinin Esas No. : 1991/34, Karar No. : 1991/34 ve 28.10.1991 tarihli kararında da açıkça ifade edildiği gibi;

“Anayasa Mahkemesinin yerleşmiş kararlarına göre, yasa önünde eşitlik, herkesin, her yön- den aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez.

Anayasanın öngördüğü eşitlik, mutlak anlamda birer eşitlik olmayıp haklı nedenlerin bulunması durumunda farklı uygulamalara olanak veren bir ilkedir.

Ancak, aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme Anayasaya aykırılık oluşturur...”

Yukarıdan beri açıklanan düzenlemelerde haklı bir neden, kamu yararı ve kamu düzeni sözkonusu olmadan, meslekdaşlar arasında büyük huzursuzluk ve eşitsizlik yaratacak, maddeler kabul edilmiştir.

Bu sebeple, hâkimler ve savcılarının birinci sınıfa ayrılmaları ile ilgili maddeler Anayasaya aykırı görölmüştür.

2. Anayasanın 7 nci maddesine göre, yasama yetkisi, Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.

Ayrıca, Anayasanın 87 nci maddesinde, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerinin başında gelmektedir.

Bu cümleden olarak, Yüce Meclis, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda da istenilen düzenlemeyi yapabilir.

Ancak, 13.1.1994 tarih ve 3962 sayılı Kanunla, Hâkimler ve Savcılar Kanununun avukatlıktan mesleğe geçmekle ilgili 9 ve 39 uncu maddenin ikinci fıkralarında değişiklik yapılmadan, aynı konuyla ilgili yeni düzenlemelere gidilmiştir.

24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun; 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında ve aynı Kanunun 39 uncu maddesinin keza ikinci fıkrasında serbest avukatlıkta geçen sürenin üçte ikisinin değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Çerçeve 1 inci madde ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun (diğer hizmetlerden mesleğe atanma) başlığını taşıyan 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrasını değiştirerek; profesör ve doçentlik ile avukatlıktan, adli veya idarî yargı hâkim ve savcılıklara atananların bu görevlerde geçen hizmetlerinin tamamının, hâkimlik ve savcılık mesleklerinde geçmiş sayılacağını kabul etmiştir.

39 uncu madde bütünü ile incelendiğinde; esasen maddenin birinci fıkrasında, profesör ve doçentlikten hâkimlik ve savcılık mesleğine girenlerin, bu görevlerde geçen hizmetlerinin tamamının değerlendirildiği görülecektir.

İstenilen husus, avukatlıkta geçen hizmetlerin tamamının hâkimlik ve savcılık mesleğinde değerlendirilmesi ise, o takdirde kanun yapma hak ve yetkisine sahip Yüce Meclisin, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrasını değiştirmek yerine, aynı kanunun avukatlıktan hâkimlik ve savcılık mesleğine girmekle ilgili, bu kanunda hiç sözü edilmeyen 9 uncu maddenin ikinci fıkrasıyla 39 uncu maddenin keza ikinci fıkrasını değiştirmesi, kanun yapma tekniğine daha uygun olacaktır.

Kaldı ki, kabul edilen ek 2 nci maddede, 39 uncu maddenin ikinci fıkrasında yer alan (bilimsel güç ve ahlakî metanet) ilkelerine de yer verilmemiştir.

3. Geçici 8 inci maddenin (d) fıkrası ile süre kaydına bakılmaksızın diğer koşulları taşımak kaydıyla askerî hâkimlik mesleğine girmiş olanların binbaşı rütbesine nasb edildikleri tarihte (Harp Okulu kaynağından gelenler için kıdemli binbaşı rütbesinde) birinci sınıfa ayrılmaları benimsenmiştir.

Yürürlükte bulunan 357 sayılı "Askerî Hâkimler Kanunu" nun 15 inci maddesinde (Birinci sınıfa ayrılma) şartları sayılmıştır.

Maddede iki ön koşul olarak, bir askerî hâkimin birinci sınıfa ayrılması için, her şeyden önce; kıdemli binbaşı rütbesinde bulunması, askerî hâkimlik hizmetinde en az oniki yılını doldurmuş olması gerektiği açıklanmıştır.

1600 sayılı "Askerî Yargıtay Kanunu" nun 12 nci maddesi ile 1602 sayılı "Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu" nun 7 nci maddesinde; en az yarbay rütbesinde birinci sınıf askerî hâkimlerin bu mahkeme üyeliklerine seçileceğine ilişkin hüküm bulunmaktadır.

İncelenen kanunla 1600 sayılı Askerî Yargıtay Kanunu ile 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun ilgili maddelerinde değişiklik yapılmadığı için, yarbay rütbesine gelmeden, binbaşı rütbesinde birinci, sınıfa ayrılan bir askerî hâkim belirtilen yüksek mahkemelere üye seçilemeyecektir.

3962 sayılı Kanunun Geçici 9 uncu maddesinin (d) bendinde, askerî hâkimlikte birinci sınıfa ayrılırken aranan oniki yıllık meslek kıdemi de kaldırılmaktadır.

Birinci sınıfa ayrılmada en önemli koşul, bilimsel güç ve yeteneği ile hizmet ve meslekteki başarısına göre emsalleri arasında temayüz etmiş olmaktır.

357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun 2 nci maddesinin (D) bendine göre; yüzbaşılık rütbesinde üç yılı dolduranlar bir hukuk fakültesinden mezun olmuşlarsa, bunların askerî hâkim olarak mesleğe alınmaları mümkündür. O takdirde 3 yıl kıdemli yüzbaşılık, 3 yıl da binbaşılıktan sonra, toplam 6 yılda kıdemli binbaşılığın ilk yılında birinci sınıf askerî hâkimliğe seçileceklerdir.

Bu süre; bilimsel güç ve yeteneği kanıtlayacak ve emsalleri arasında temayüz etmiş olmasını sağlayacak kadar uzun bir süre değildir.

Hukuk fakültesini bitirir bitirmez askerî hâkim olanlar; 3 yıl teğmenlikte, 6 yıl üsteğmenlikte, 6 yıl yüzbaşılıktaki çalıştıktan ve toplam 15 yıl görevde kaldıktan sonra birinci sınıf inceleme tabi tutulacaklardır.

Gerek 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, gerekse 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanunu düzenlenirken, her iki meslek arasında eşitlik sağlanmaya çalışılmış; bir taraftan Hâkimler ve Savcılar Kanununun 32 nci maddesinde birinci sınıfa ayrılmak için en az 12 yıl meslekte çalışma şartı getirilirken, diğer taraftan 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde de benzer hüküm düzenlenmiştir.

Geçici 9 uncu madde ile getirilen hükümler; adlî yargı, idarî yargı ve askerî yargıda, üst mahkemeler olan Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görev almada da ayrıcalık yaratacaktır.

4. Kabul edilen geçici 10 uncu madde ile hâkimlik ve savcılık mesleğine geçmeden önce, buldukları mesleklerde kadrosuzluk sebebiyle terfi edemeyenlerin bu durumlarının hâkimlik ve savcılık mesleğine atandıkları tarihteki kadro derece ve kademelerinin tespitinde dikkate alınacağı ve gerekli düzenlemenin yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9 uncu maddesine göre, diğer mesleklerde kıdemleri ne olursa olsun, bu kişiler (hâkim adayı) olarak atanmakta, diğer mesleklerde geçen kıdemleri işe sadece emekli mükteseplerinin hesabında nazara alınmaktadır.

Kadrosuzluk nedeniyle diğer mesleklerde geçen hizmetlerinin değerlendirilmesi düşünülüyorsa, aynen Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9 uncu maddesinde olduğu gibi, bu durumun sadece emekli müktesebinin hesabında nazara alınmasının en doğru yol olacağı düşünülmektedir.

5. İncelenen kanunla bir taraftan avukatlıkta geçen sürenin tamamının, diğer taraftan başka mesleklerde kadrosuzluk sebebiyle geçen hizmetin değerlendirilmesine gidilirken, kadroya ilişkin bir düzenleme getirilmemiştir.

Tüm bu hizmetlerin değerlendirilmesi, bir kısım hâkim ve savcının buldukları derecenin daha üstünde bir dereceye yükselmesine ve bu derece ve belirlenecek kademe üzerinden aylık ve ödenek almalarına imkân sağlayacaktır.

190 sayılı "Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" gereğince Adalet Bakanlığı da, her yıl bir defaya mahsus olmak üzere terfi edecek hâkim ve savcılarının durumlarına göre kadro almaktadır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra sadece boş kadrolar değerlendirilecektir.

Boş kadroların, bir üst dereceye terfi edecek hâkim ve savcılara yetmemesi halinde, bir kısım hâkim ve savcı bir üst dereceye terfi ederken, bir kısmı bu haktan yararlanamayacaktır.

SONUÇ

1. Kabul edilen kanunun çerçeve 1 inci ve 2 nci maddeleriyle, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9 ve 39 uncu maddelerinde çelişkili durum meydana getirmiştir.

2. Geçici maddelerle, mesleğe hâkim ve savcı olarak başlayıp birinci sınıfa ayrılmak için 12 yıl hizmet süresi ve birinci dereceye yükselme koşulu aranırken, daha sonra mesleğe intisap edenler hakkında 8 yıl ve ikinci dereceye yükselme yeterli sayılmıştır.

3. Askerî hâkimler yönünden başlangıçtan itibaren bu mesleği tercih edenler 15 yılda birinci sınıfa ayrılırken, subaylıktan askerî hâkimlik mesleğine geçenlerde bu süre 6 yıla kadar kısaltılmıştır.

4. Ortada haklı bir neden, kamu yararı ve kamu düzeni bulunmadığı halde, Anayasanın 10 uncu maddesinde yer alan kanun önünde eşitlik ilkesi ihlal edilmiştir.

Bu nedenlerle 13.1.1994 tarih ve 3962 sayılı "Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun", Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere iade edilmiştir.

Arz ederim.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

T.C.

Başbakanlık

2.12.1993

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-614/06350

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 19.9.1993 tarihinde kararlaştırılan "2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bağımsız yargıda hızlı, sağlıklı ve nitelikli dağıtılan, hak ve hukuka uygun bir adalet işleyişine ulaşmak çağdaş demokrasilerin temel hedeflerindedir. Hakkın anlamsız ve yetersiz hale gelmeden zamanında gerçekleşmesi, yargının etkinliği ve güvenilirliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Halen ülkemizde 8 886 mevcut hâkim-savcı kadrosunun 6 168 adedi fiilen dolu olup, 2 718 adedi boş bulunmaktadır. Adaletin hızlandırılmasında sağlıklı, kuşku duyulmayacak şekilde gerçekleşmesinde büyük önem taşıyan insan unsuru göz önüne alındığında Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat, İşletme, İdarî Bilimler Fakültelerinde görevli profesör ve doçentler yanında; bilimsel güç ve ahlakî üstünlüğüyle tanınmış avukatlardan da hâkimlik ve savcılık mesleğinde yararlanılmak gerektiği gerçeği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Hâkim ve savcı kadrolarındaki açığın staj yoluyla karşılanması halinde boş kadroların doldurulması uzun zamanı gerektireceğinden; bu açığın giderilmesinde öğretim üyeleri ile avukatlık mesleğinde yetişmiş hukukçulardan da yararlanılması amacıyla bu tasarı hazırlanmış ve avukatlık mesleğinden geçecekler için öngörülen beş yıllık süre üç yıla indirilmiş; siyasi partilere üye olma nedeniyle mesleğe kabulü engelleyen hüküm kaldırılmış ve iki kez istifaa meslekten ayrılanların yeniden mesleğe kabullerini engelleyici hükmün bir yıl süreyle başvuranlar hakkında uygulanmamasını sağlayan hüküm getirilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesi yeniden düzenlenmekte; öğretim üyeleri ile avukatlardan belirli nitelikleri taşıyanların Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca önce hâkimlik ve savcılık mesleğine kabulleri ve bilahara tayin edilmeleri esasına belirginlik kazandırılmaktadır.

Maddede ayrıca; avukatlıktan hâkimlik ve savcılık mesleğine kabul edilebilmek için yürürlükteki avukatlıkta beş yıldan beri eylemli çalışma koşulu üç yıla indirilmekte ayrıca yazılı yeterlik sınavı ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak mülakatı kazanma koşulları getirilmektedir.

Madde 2. — Anayasanın 68 inci maddesine göre hâkim ve savcıların siyasî partilere üye olmaları yasaklanmış ise de, siyasî partiye girenlerin bir daha mesleğe kabul edilmelerini engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Siyasî partiler demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu nedenle siyasî partilere kayıt olduklarından dolayı meslekten ayrılma durumunda kalmış olan yetenekli hâkim ve savcılar ile siyasî partiye girmiş avukatların mesleğe kabulleri sağlanarak hâkim ve savcı açığının kapatılması amacıyla Hâkimler ve Savcılar Kanununun 51 inci maddesinin son fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. — Hâkim ve savcı kadrolarındaki açık göz önünde tutularak Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 1 yıl içerisinde başvurmak kaydıyla, başvuru tarihinde 50 yaşını bitirmemiş avukatlar arasından da hâkimlik mesleğine atama yapılması geçici olarak sağlanmaktadır.

Geçici Madde 2. — Hâkim açığının kapatılması amacıyla bir yıl süreyle Hâkimler ve Savcılar Kanununun 40 ıncı maddesinin son fıkrasının uygulanmamasını sağlamak üzere bu geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 3. — Avukatlık mesleğinden atanacaklara yapılacak yeterlik sınavı ve mülakatın usul ve esaslarını gösteren Yönetmeliğin çıkartılma süresi belirtilmektedir.

Madde 3. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 4. — Yürütme ile ilgilidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 39. — Hukuk Fakültelerinde maddî hukuk ve usul hukuku dallarında hukuk dersi veren profesörler ve doçentler almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki adlî yargı hâkim ve savcılık mesleğine; hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, idarî bilimler fakültelerinde anayasa ve idare hukuku, maliye ve ekonomi dallarında ders veren profesörler ve doçentler almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki idarî yargı hâkim ve savcılık mesleğine kabullerine;

Mesleklerinde en az üç yıldan beri eylemli olarak çalışan, mesleğe kabulde aranan şartlara sahip olup yeterlik sınavının yapıldığı yılın ocak ayının son günü itibariyle kırk yaşını bitirmemiş olan avukatlardan; Bakanlıkça yapılacak yazılı yeterlik sınavı ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılacak mülakatta başarı gösteren avukatlar arasından avukatlıkta geçen süresinin üçte ikisi fiilen meslekte geçmiş gibi sayılarak ve görevin gerektirdiği yasal koşulları göz önünde bulundurularak girebilecekleri sınıf ve derecedeki adlî ve idarî yargı hâkimlik ve savcılık mesleğine kabullerine;

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilebilir.

Avukatlık mesleğinden atanacaklar için yapılacak yazılı yeterlik sınavı ile mülakatın usul ve esasları yönetmelikte gösterilir.

Birinci fıkra hükümlerine göre mesleğe kabullerine karar verilenlerin atanmalarına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir.”

MADDE 2. — Hâkimler ve Savcılar Kanununun 51 inci maddesinin son fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içerisinde başvurma kaydıyla, başvuru tarihinde elli yaşını bitirmemiş olan avukatlar arasından 2802 sayılı Yasanın 39 uncu maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarındaki esas ve usule göre atama yapılabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 40 inci maddesine göre mesleğe yeniden atanma için başvuranlar hakkında, sözü edilen maddenin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunda öngörülen yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde çıkartılır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan
Devlet Bakanı
N. Cevheri
Devlet Bakanı
M. Gölhan
Devlet Bakanı
B. S. Daçe
Devlet Bakanı
G. Müftüoğlu
Devlet Bakanı
M. Kahraman
Devlet Bakanı
M. Çiloğlu
Devlet Bakanı
A. Şanal
Adalet Bakanı
M. S. Oktay
İçişleri Bakanı
M. Gazioğlu
Maliye Bakanı
İ. Attila
Bay. ve İskân Bakanı
O. Kumbaracıbaşı
Ulaştırma Bakanı Y.
B. S. Daçe
Çal. ve Sos. Güv. Bakanı
M. Moğultay
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
V. Atasoy
Turizm Bakanı
A. Ateş

Çevre Bakanı
R. Akçalı

Devlet Bakanı
Y. Aktuna
Devlet Bakanı
İ. Tez
Devlet Bakanı
T. Akyol
Devlet Bakanı
N. Kurt
Devlet Bakanı
C. Erhan
Devlet Bakanı
E. Şahin
Devlet Bakanı
Ş. Erdem
Millî Savunma Bakanı
N. Ayaz
Dışişleri Bakanı
H. Çetin
Millî Eğitim Bakanı
N. Mentese
Sağlık Bakanı
R. Serdaroğlu
Tarım ve Köyişleri Bakanı
R. Şahin
Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse
Kültür Bakanı
D. F. Sağlar
Orman Bakanı
H. Ekinci

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/667, 1/649

Karar No. : 34

5.4.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 4.11.1993 Tarih ve 3 nolu raporu ile sonuçlandığı, Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13.1.1994 Tarihli 64 üncü Birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Kanun, Anayasamızın 89 uncu maddesi gereğince yayımlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 14.1.1994 Tarih ve Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının A.01.0.GNS.0.10.00.02-4552-20841 sayılı tezkeresi ile sayın Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız Anayasanın 89 uncu maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere Kanunu geri göndermiş ve gerekçeli geri gönderme tezkeresi de Genel Kurulumuzun 8.2.1994 Tarihli 68 inci Birleşiminde okunmuş bulunmaktadır.

Komisyonumuz, Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanunu, 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile birleştirilerek ve daha kapsamlı olması nedeni ile Kanun esas alınarak ve geri gönderme tezkeresi de dikkate alınmak suretiyle Adalet Bakanı Sayın Seyfi Oktay'ın ve Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla bir kez daha incelenip görüşülmüştür.

Kanunun adı, geri gönderme tezkeresinde belirtilen esaslar çerçevesinde 2802 sayılı Kanunun başka maddelerinde de değişiklik yapılması zorunluluğu doğması ve birleştirilen Kanun Tasarısının adı da dikkate alınarak "Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir.

Geri gönderme tezkeresinde 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun yürürlüğe girdiği 24.2.1983 tarihinden önce mesleğe girenler ile bu tarihten sonra göreve başlayanlar arasında eşitsizlik yaratıldığı, bunun da meslektaşlar arasında huzursuzluğa neden olacağı belirtildiğinden, Kanuna eklenen 1 inci madde ile birinci sınıfa ayrılma koşullarını düzenleyen 32 nci maddede değişiklik yapılmak suretiyle hâkim ve savcılar arasında uygulama birliği sağlamak amacıyla birinci sınıfa ayrılma süresi 12 yıldan 10 yıla, bu değişikliğe paralel olarak da ikinci fıkrada yapılan düzenleme ile master ve doktora yapanların birinci sınıfa ayrılabilmeleri için gerekli olan meslek kıdemi süreleri ikişer yıl indirilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "üçte ikisi" ibaresi "tamamı" olarak değiştirilmiş, birinci ve ikinci fıkralar iki bent halinde tek fıkra halinde düzenlenmiştir.

Geri gönderme tezkeresinde 2802 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının değiştirilerek avukatlıkta geçen sürelerin tamamının bu Kanunun 32 nci maddesine göre hâkim ve savcılıkta geçmiş sayılmasının Kanunun 9 ve 39 uncu maddelerinin ikinci fıkralarındaki düzenlemelerle çelişkili olduğunun belirtildiği de dikkate alınarak maddeye 9 ve 40 inci

maddelerin ikinci fıkralarına göre avukatlıkta geçen sürelerin tamamı ile 39 uncu maddenin birinci fıkrası ve 40 ıncı maddenin ikinci fıkrasına göre avukatlıktan mesleğe atananlara atandıkları tarihte 32 nci maddede yazılı koşullara haiz olsalar bile birinci sınıfa ayrılabilmeleri için atandıkları tarihten itibaren bir terfi dönemi meslekte çalışma zorunluluğu getiren bir fıkra eklenmiş ve Kanunun 2 nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Kanunun 2 nci maddesi ile 2802 sayılı Kanuna ek 2 nci madde eklenmiştir. Geri gönderme tezkeresinde belirtilen esaslar çerçevesinde 1 inci madde ile yapılan düzenleme karşısında ek 2 nci maddeye ihtiyaç kalmadığından bu madde Kanun metninden çıkarılmıştır.

Kanuna eklenen 3 üncü madde ile 2802 sayılı Kanunun 9 ve 40 ıncı maddelerin ikinci fıkralarında geçen "üçte ikisi" ibareleri 39 uncu maddenin birinci fıkrasına paralel olarak "tamamı" şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Kanunun 3 üncü maddesi ile 2802 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenmiştir.

Eklenen geçici 8 inci madde ile 39 uncu maddeye göre hâkimlik ve savcılık mesleğine girmiş olanlar hakkında söz konusu maddenin değişik dördüncü fıkrası ile ek 2 nci madde hükümünün uygulanması öngörülmüştür. Yukarıdaki maddelerde yapılan düzenlemelerle 9 ve 40 ıncı maddelere göre mesleğe alınanlarla ilgili olarak intikal hükümlerinin getirilmesi nedeniyle geçici 8 inci madde bunları da kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Kanuna yeni eklenen geçici 9 uncu madde ile halen görevde bulunan hâkim ve savcılar hakkında da 32 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarının uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Geri gönderme gerekçesi doğrultusunda yapılan yeni düzenlemelerle birinci sınıfa ayrılabilmek için gerekli süre tüm hâkim ve savcılar için 10 yıla indirilerek idarî yargı hâkim ve savcılarları arasındaki haksızlıklar da giderilmiş olduğundan geçici 9 uncu maddenin (a) ve (b) bendleri, birinci sınıfa ayrılma süresi olan 10 yıllık süre tüm hâkim ve savcılara teşmil edildiği için 2802 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce mesleğe başlayanların 10 yıllık süre sonunda birinci sınıfa ayrılmalarını sağlayan (c) bendi metninden çıkarılmıştır.

Geçici 9 uncu maddenin askerî hâkimlerle ilgili (d) bendi geçici 10 uncu madde olarak iki fıkra halinde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan yeni düzenleme ile maddenin birinci fıkrasına "askerî hâkimlik mesleğinde 10 hizmet yılını doldurdukları" ibaresi metne eklenmek suretiyle geri gönderme tezkeresinde belirtilen sakıncaların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Eklenen ikinci fıkra ile 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi ile bazı bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri başkan ve üyeliklerine Danıştay tetkik hâkimliği ve Danıştay savcılığı dışındaki görevlerden ilk defa atananların Hâkimler ve Savcılar Kanunundaki birinci sınıfa ayrılma için gerekli süre koşulu aranmaksızın, birinci sınıfa ayrılmalarına imkân sağlandığı düşünülmektedir, benzer düzenleme ile bir defaya mahsus olmak üzere, 24 Mayıs 1989 tarihinden önce mesleğe girmiş ve halen görevde olan askerî hâkimlerin 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesindeki süre kaydına bakılmaksızın bu Kanundaki diğer koşulları taşımak kaydıyla, binbaşı rütbesine nasbedildikleri tarihte birinci sınıf askerî hâkimliğe geçirileceği hükme bağlanmıştır.

Geçici 10 uncu maddeyle ilgili olarak, veto gerekçesinde kadrosuzluk nedeniyle terfi edilememesi durumunda diğer mesleklerde geçen hizmetlerin emeklilik müktesepelerinin hesabında

nazara alınmasının uygun olacağı belirtilmektedir. Esasen bu süreler emeklilik mükteseplerinde dikkate alındığından ve hâkim ve savcılık mesleğinde iki senede bir derece terfii yapılarak bu durumda olanların 657 sayılı Yasaya tabi olanları geçmek suretiyle kayıpları giderilmiş olduğundan, ayrıca, birinci sınıfa ayrılma süresi tüm hâkim ve savcılar için on yıla indirilmiş bulunduğundan, geçici 10 uncu maddeye gerek kalmaması nedeniyle Kanun metninden çıkarılmıştır.

Kanunun geçici 11 inci maddesi yapılan yeni düzenlemelere paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının geçici 1 inci maddesindeki "elli yaşını" ibaresi, maddenin geçici madde olması, avukatlardan gelen talepler ve hâkim açığı da dikkate alınarak "ellibeş yaşını" şeklinde değiştirilmiş ve Kanunun geçici 1 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 2 ve geçici 3 üncü maddeleri, Kanunun geçici 2 ve geçici 3 üncü maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Kanunun yürürlükle ilgili 4 üncü maddesi 6 ncı madde olarak, yürütme ile ilgili 5 inci maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
<i>Cemal Şahin</i>	<i>Cemal Özbilen</i>
Çorum	Kırklareli
Üye	Üye
<i>Cemalettin Gürbüz</i>	<i>Baki Tuğ</i>
Amasya	Ankara
Üye	Üye
<i>Cavit Kavak</i>	<i>Hasan Aşşar</i>
İstanbul	Konya
Üye	Üye
<i>H. Cavit Erdemir</i>	Fethullah Erbaş
Kütahya	Van
	(İmzada bulunamadı)

**ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA
GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN**

**Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler
Eklenmesi Hakkında Kanun**

Kanun No. : 3962

Kabul Tarihi : 13.1.1994

MADDE 1. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı şartları taşıyan isteklilerin mesleğe alınıp alınmayacakları ve alınmaları halinde ise, birinci fıkradakilerin sürelerinin tamamı, ikinci fıkradakilerin de sürelerinin tamamı bu Kanunun 32 nci maddesine göre hâkim ve savcılıkta geçmiş sayılarak girebilecekleri sınıf ve dereceler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belli edilir.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun

MADDE 1. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Hâkimlik ve savcılık mesleğinde on yılını doldurmak”;

“Meslekleriyle ilgili lisansüstü öğrenim (Master) yapmış olanlarla Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü başarıyla bitirenler için dokuz, meslekleriyle ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlar için sekiz yıllık meslek kıdemi, birinci sınıfa ayrılmada yeterli sayılır.”

MADDE 2. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 39. — Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca;

a) Hukuk Fakültelerinde maddî hukuk ve usul hukuku dallarında hukuk dersi veren profesör ve doçentlerden almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki adli yargı hâkim ve savcılık mesleğine; hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, idarî bilimler fakültelerinde anayasa ve idare hukuku, maliye ve ekonomi dallarında ders veren profesör ve doçentlerden almakta oldukları kadro aylıklarının karşılığı sınıf ve derecedeki idarî yargı hâkim ve savcılık mesleğine kabullerine,

b) Mesleklerinde en az üç yıldan beri eylemli olarak çalışan, mesleğe kabulde aranan şartlara sahip olup yeterlik sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü itibarıyla kırk yaşını bitirmemiş olan avukatlardan; Bakanlıkça yapılacak yazılı yeterlik sınavı ile Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılacak mülakatta başarı gösteren avukatlar arasından avukatlıkta geçen süresinin tamamı fiilen meslekte geçmiş gibi sayılarak ve görevin gerektirdiği yasal koşulları göz önünde bulundurularak girebilecekleri sınıf ve derecedeki adli ve idarî yargı hâkimlik ve savcılık mesleğine kabullerine,

Karar verebilir.

Avukatlık mesleğinden atanacaklar için yapılacak yazılı yeterlik sınavı ile mülakatın usul ve esasları yönetmelikle gösterilir.

Bu Kanunun 9 ve 40 ıncı maddelerinin ikinci fıkralarına ve bu maddeye göre avukatlıkta geçen sürelerin tamamı ile bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ve 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasına göre doçentlik veya profesörlükte geçirilen sürelerin tamamı birinci sınıfa ayrılmaya ve her türlü yükselmeye nazara alınır. Ancak bu madde ile 40 ıncı maddenin ikinci fıkrasına göre avukatlıktan mesleğe atananlar, atandıkları tarihte 32 nci maddede yazılı koşullara haiz olsalar bile, bunların birinci sınıfa ayrılabilmesi için atandıkları tarihten itibaren bir terfi dönemi fiilen meslekte çalışmalarını zorunludur.

Bu madde hükümlerine göre mesleğe kabullerine karar verilenlerin atanmalarına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilir.”

(Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görüşölmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

MADDE 2. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa aşğıdaki ek 2 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 2. — Mesleklerinde en az beş yıldan beri fiilen çalışmakta olan avukatların, avukatlıkta geçen sürelerinin tamamı meslekte fiilen geçmiş sayılarak ve görevin gerektirdiği kanunî şartlar gözönünde bulundurularak girebilecekleri sınıf ve derecedeki adli ve idarî yargı hâkim ve savcılıklarına atanabilirler. 39 uncu maddenin ikinci fıkrası hükmü bunlar hakkında uygulanmaz.

MADDE 3. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa aşğıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesine göre hâkimlik ve savcılık mesleğine girmiş bulunanlar hakkında da söz konusu maddenin değişik dördüncü fıkrası ile Ek 2 nci madde hükmü uygulanır.

Bu durumda olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olan hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma tarihleri de söz konusu maddenin değişik dördüncü fıkrası hükmüne göre düzeltilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — a) 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmüne göre Danıştay tetkik hâkimliği ve savcılığı dışındaki görevlerden bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri başkan ve üyeliklerine ilk defa atananlardan dördüncü derecenin kademelerinde bulunanlar, Hâkimler ve Savcılar Kanununun birinci sınıfa ayrılmak için gerekli süre kaydına bakılmaksızın, dört terfi süresi çalıştıktan sonra bu sürenin dolduğu tarihten geçerli olmak üzere birinci sınıf incelemesine tabi tutulurlar.

b) 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmüne göre Danıştay tetkik hâkimliği ve savcılığı dışındaki görevlerden bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri başkan ve üyeliklerine ilk defa atananlardan beş ve daha alt derecenin kademelerinde bulunanlar dahil, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce hâkimlik ve savcılık mesleğine girmiş bulunanlar, Hâkimler ve Savcılar Kanununun birinci sınıfa ayrılmak için gerekli süre kaydına bakılmaksızın meslekte fiilen on yıllarını doldurdukları ve ikinci dereceyi aldıkları tarihten geçerli olmak üzere birinci sınıf incelemesine tabi tutulurlar.

c) 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce mesleğe girmiş olup da, oniki yıllık birinci sınıfa ayrılma süresine tabi olarak, bu süreyi doldurdukları

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasındaki “üçte ikisi de” ibaresi ile 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki “üçte ikisi” ibaresi “tamamı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 51 inci maddesinin son fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5. — 24.2.1983 tarih ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa aşağıdaki geçici 8, geçici 9, geçici 10 ve geçici 11 inci maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8. — Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9, 39 ve 40 ıncı maddelerine göre hâkimlik ve savcılık mesleğine girmiş bulunanlar hakkında da 39 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Bu durumda olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olan hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma tarihleri de 39 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükmüne göre düzeltilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Halen görevde bulunan hâkim ve savcılar hakkında da 32 nci maddenin değişik birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu durumda olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilmiş olan hâkim ve savcılar ile meslekte fiilen on yılını dolduran ve birinci sınıf incelemesine tabi tutulacak hâkim ve savcılarının bu tarihten geçerli olmak üzere birinci sınıfa ayrılma tarihleri de 32 nci maddenin birinci ve ikinci fıkrası hükmüne göre düzeltilir.

(Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görüşölmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

tarikh itibariyle birinci sınıfa ayrılmış olanların birinci sınıfa ayrılma tarihleri, meslekte geçirdikleri on yılın dolduğu ve ikinci derecenin alındığı tarih itibariyle düzeltilir.

d) Kendi kanunlarında değışiklik yapılmaya kadar, bu Kanunun yürürlüğe girdiğı tarihten önce Askerî Hâkimlik mesleğine girmiş olanlar 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun 15 inci maddesinde belirtilen rütbe ve süre kaydına bakılmaksızın diğerk koşulları taşımak kaydıyla binbaşr rütbesine nasbedildikleri tarihte (Harp Okulu kaynağından gelenler için kıdemli binbaşr rütbesinde) birinci sınıf hâkimliğe geçirilirler. Daha önceki tarihler itibariyle bu şartları taşıyanların birinci sınıfa ayrılmaları da birinci sınıfa ayrılmayı hakettikleri tarihe göre düzeltilir.

GEÇİCİ MADDE 10. — 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanuna ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 39 uncu maddesine göre başka görevlerde müktesep hak aylık kadro ve dereceleri üzerinden hâkimlik mesleğine atanan ve 16.6.1988 tarih ve 331 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiğı 30.6.1988 tarihinde hâkimlik görevinde bulunanların önceki görevlerinde 1.3.1975 tarihinden sonra kadrosuzluk nedeniyle terfi edememiş olmaları halinde anılan 331 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen geçici madde hükümleri ilgili hâkimler için de uygulanır ve mesleğe atandıkları tarihteki kadro derece ve kademelerinin tespitinde bu durum dikkate alınarak gerekli düzeltme yapılır.

GEÇİCİ MADDE 11. — Yukarıdaki geçici maddelere göre birinci sınıfa ayrılmalarına karar verilenler ile birinci sınıfa ayrılma tarihleri düzeltilenler ve mesleğe girişteki kadro durumu düzeltilenler, geçmişe yönelik olarak malî hak isteminde bulunamazlar.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 10. — Kendi Kanunlarında değişiklik yapıncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mesleğe girmiş ve halen görevde bulunan askerî hâkimler, 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun 15 inci maddesinde belirtilen diğer koşulları taşımak kaydıyla askerî hâkimlik mesleğinde 10 hizmet yılını doldurdukları ve binbaşı rütbesine nasbedildikleri tarihte birinci sınıf askerî hâkimliğe geçirilirler. Daha önceki tarihler itibariyle bu şartları taşıyanların birinci sınıfa ayrılma işlemleri; birinci sınıfa ayrılmayı hak ettikleri tarihe göre düzeltilir.

24 Mayıs 1989 tarihinden önce mesleğe girmiş ve halen görevde olan askerî hâkimler, 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesindeki süre kaydına bakılmaksızın bu Kanundaki diğer koşulları taşımak kaydıyla, binbaşı rütbesine nasbedildikleri tarihte birinci sınıf askerî hâkimliğe geçirilirler. Daha önceki tarihler itibariyle bu şartları taşıyanların birinci sınıfa ayrılma işlemleri, birinci sınıfa ayrılmaya hak ettikleri tarihe göre düzeltilir.

GEÇİCİ MADDE 11. — Geçici 8, 9 ve 10 uncu maddelere göre birinci sınıfa ayrılmalارına karar verilenler ile birinci sınıfa ayrılma tarihleri düzeltilenler, geçmişe yönelik olarak malî hak isteminde bulunamazlar.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde başvurma kaydıyla, başvuru tarihinde ellibeş yaşını bitirmemiş olan avukatlar arasından 2802 sayılı Kanunun 39 uncu maddesindeki esas ve usule göre atama yapılabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde, Hâkimler ve Savcılar Kanununun 40 ıncı maddesine göre mesleğe yeniden atanma için başvuranlar hakkında, sözü edilen maddenin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunda öngörülen yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde çıkartılır.”

Yürürlük

MADDE 6. — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.